

**OMZENDBRIEF VAN DE
STAATSSECRETARIS
BEVOEGD VOOR
STEDENBOUW EN ERFGOED
VAN HET BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK GEWEST**

**OMZENDBRIEF BETREFFENDE HET
PRINCIPE VAN VRIJSTELLINGEN VAN
STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNINGEN
VOOR DE PLAATSIING VAN KABELS,
LEIDINGEN EN AANSLUITDOZEN
VERBONDEN AAN EEN NETWERK VAN
ELEKTRONISCHE OF DIGITALE
COMMUNICATIE**

1. Voorwerp van deze omzendbrief

Volgens art. 98, §1 van het BWRO mag niemand zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke stedenbouwkundige vergunning :

1° bouwen, een grond gebruiken voor het plaatsen van één of meer vaste inrichtingen, reclame-inrichtingen en uithangborden inbegrepen; onder bouwen en plaatsen van vaste inrichtingen wordt verstaan het oprichten van een gebouw of een kunstwerk of het plaatsen van een inrichting, zelfs uit niet duurzame materialen, die in de grond is ingebouwd, op de grond of op een bestaand bouwwerk is bevestigd of op de grond steun vindt ten behoeve van de stabiliteit en bestemd is om ter plaatse te blijven staan, al kan zij ook uit elkaar genomen of verplaatst worden;

2° verbouwen van een bestaand bouwwerk met uitondering van instandhoudings- en onderhoudswerken; onder verbouwen wordt verstaan de wijziging - binnen of buiten - van een gebouw, kunstwerk of een inrichting, door onder meer toevoeging of afschaffing van een plaats, een dak, [1 wijziging van het uitzicht van het bouwwerk]1 of het gebruik van andere materialen, zelfs als deze werken de omvang van het bestaande gebouw niet wijzigen;

[...]
11° handelingen en werken ondernemen of laten ondernemen voor de restauratie, de uitvoering van opgravingen of wijziging van het uitzicht van delen of van het geheel van een goed dat is beschermd of ingeschreven op de bewaarlijst, of waarvoor de inschrijvings- of beschermingsprocedure geopend is of over te gaan tot het verplaatsen van een dergelijk goed;

Volgens deze paragraaf is de plaatsing tegen de gevel van kabels en leidingen voor elektronische of digitale communicatie en daarmee verbonden aansluitdozen onderworpen aan een stedenbouwkundige vergunning.

§2 van hetzelfde artikel machtigt de Regering om de lijst vast te stellen van de werken en handelingen waarvoor geen vergunning vereist is omwille van de geringe omvang of het gebrek aan relevantie van deze vereiste.

**CIRCULAIRE DE LA
SECRETÉAIRE D'ÉTAT A
L'URBANISME ET AU
PATRIMOINE DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

**CIRCULAIRE CONCERNANT LE PRINCIPE
DES DISPENSES DE PERMIS D'URBANISME
POUR LE PLACEMENT DE CABLES
CONDUITES ET BOITES DE
RACCORDEMENT LIES A UN RESEAU DE
COMMUNICATION ELECTRONIQUE OU
NUMERIQUE**

1. Objet de la circulaire

Selon l'article 98, §1er du CoBAT nul ne peut, sans un permis d'urbanisme préalable, écrit et exprès :

1° construire, utiliser un terrain pour le placement d'une ou plusieurs installations fixes, en ce compris les dispositifs de publicité et les enseignes; par construire et placer des installations fixes, on entend le fait d'ériger un bâtiment ou un ouvrage, ou de placer une installation, même en matériaux non durables, qui est incorporé au sol, ancré dans celui-ci ou dans une construction existante ou dont l'appui au sol assure la stabilité, et destiné à rester en place alors même qu'il peut être démonté ou déplacé;

2° apporter des transformations à une construction existante, à l'exception des travaux de conservation et d'entretien; par transformer, on entend la modification intérieure ou extérieure d'un bâtiment, ouvrage ou installation, notamment par l'adjonction ou la suppression d'un local, d'un toit, la modification de l'aspect de la construction ou l'emploi d'autres matériaux, même si ces travaux ne modifient pas le volume de la construction existante;

[...]
11° entreprendre ou laisser entreprendre des actes et travaux ayant pour objet la restauration, la réalisation de fouilles ou la modification de l'aspect de tout ou partie d'un bien inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé ou en cours d'inscription ou de classement ou de procéder au déplacement d'un tel bien;

Suivant ce paragraphe, le placement sur façade de câbles et conduites de communications électroniques ou numériques et des boîtes de raccordement connexes est soumis à permis d'urbanisme.

Le § 2 du même article habilite le Gouvernement à arrêter la liste des actes et travaux pour lesquels un permis n'est pas requis en raison de leur minime importance ou de l'absence de pertinence de cette exigence.

Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 november 2008 tot bepaling van de handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning, van het advies van de gemachtigde ambtenaar, van de gemeente, van de koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, van de overlegcommissie evenals van de speciale regelen van openbaarmaking of van de medewerking van een architect (hierna genoemd "het besluit") legt deze lijst vast.

Deze omzendbrief heeft tot doel de interpretatie toe te lichten van de vrijstelling van vergunning die de plaatsing tegen de gevel van kabels en leidingen voor elektronische of digitale communicatie betreft, en de aansluitdozen die daarmee verbonden zijn. Ze handelt niet over de andere types vrijstellingen voorzien in het besluit.

Het is duidelijk dat deze circulaire de toepassing van de bepalingen van het besluit die, als enige, regelgevende waarde hebben, niet uitsluit.

De omzendbrief geeft verduidelijking van deze concrete vrijstelling.

2. Verduidelijking van de concrete vrijstelling

Voor de onderstaande handelingen en werken is er geen stedenbouwkundige vergunning vereist :

Het plaatsen tegen een gevel en, voor zover de op te vullen leegte geen over te steken weg is, de bovengrondse plaatsing van kabels en leidingen voor elektronische of digitale communicatie en de bijbehorende aansluitdozen met een uitsprong van 25 cm of minder ten opzichte van het vlakke deel van de muur en met een volume van maximaal 8 dm³, voor zover de kleur gelijkaardig is als de kleur van de gevel en het tracé van de kabel de architecturale lijnen van het gebouw volgt, zoals de vensterdorpel, de kroonlijst, de voegen tussen de gevel en de dakrand; (besluit art 29, 6°).

De bedoelde kabels, leidingen en aansluitdozen zijn degene die verbonden zijn met alle netwerken van elektronische of digitale communicatie, van welke aard ook, met inbegrip van glasvezel.

Het geheel van aansluitdozen moet cumulatief beantwoorden aan de volgende drie criteria:

- Maximaal 25 cm uitspringen ten opzichte van het vlakke deel van de muur;
- Een totaal volume hebben van maximaal 8 dm³ per gevel;
- Een gelijkaardige kleur hebben als de gevel.

Deze drie voorwaarden gelden niet voor kabels.

Het traject dat elke kabel aflegt moet echter wel de architecturale lijnen van het gebouw volgen, zoals de vensterbank, de kroonlijst, de samenkomst van gevels of de rand van het dak.

L'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 novembre 2008 déterminant les actes et travaux dispensés de permis d'urbanisme, de l'avis du fonctionnaire délégué, de la commune, de la commission royale des Monuments et des Sites, de la commission de concertation ainsi que des mesures particulières de publicité ou de l'intervention d'un architecte (ci-après dénommé l'arrêté) détermine cette liste.

Les objectifs de cette circulaire consistent à apporter des précisions sur la dispense de permis qui concerne le placement sur façade, de câbles et conduites de communications électroniques ou numériques et des boîtes de raccordement connexes. Cette circulaire ne fait pas référence aux autres types de dispenses prévues dans l'arrêté.

Il est entendu que cette circulaire ne fait pas obstacle à l'application des dispositions prévues par l'arrêté qui ont, elles seules, valeur réglementaire.

Cette circulaire apporte des clarifications sur cette dispense concrète.

2. Clarification de la dispense concrète

Les actes et travaux suivants sont dispensés de permis d'urbanisme :

Le placement sur façade et, pour autant que le vide à combler ne soit pas une voirie à traverser, en aérien de câbles et conduites de communications électroniques ou numériques et des boîtes de raccordement connexes d'une saillie inférieure ou égale à 25 cm par rapport au nu du mur et d'un volume de 8 dm³ maximum, pour autant que la couleur soit similaire à la façade et pour autant que le tracé du câble suive les lignes architecturales de l'immeuble telles que le seuil de la fenêtre, la corniche, les jointages entre façade, la rive de toiture ; (art. 29,6° de l'arrêté).

Les câbles, conduites et boîtes de raccordement visés sont ceux liés à l'ensemble des réseaux de communications électroniques ou numériques, quels qu'ils soient, y compris la fibre optique.

L'ensemble des boîtes de raccordement doit répondre aux 3 conditions cumulatives suivantes :

- Avoir une saillie inférieure ou égale à 25 cm par rapport au nu du mur ;
- Avoir un volume total maximum de 8 dm³ par façade ;
- Avoir une couleur similaire à la façade.

Les câbles ne sont pas concernés par ces 3 conditions.

Par contre, le tracé de chacun des câbles doit, quant à lui, suivre les lignes architecturales de l'immeuble telles que le seuil de la fenêtre, la corniche, les jointages entre façade ou la rive de toiture.

Uit het voorgaande blijkt dat zodra er aan één van de voormelde voorwaarden niet voldaan is voor de aansluitdozen of de kabels, er een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag ingediend moet worden.

Deze vrijstelling wordt vermeld in Hoofdstuk IX van TITEL II. - BEPALINGEN DIE VAN TOEPASSING ZIJN OP GOEDEREN DIE NIET HET VOORWERP ZIJN VAN EEN BESCHERMINGSMAATREGEL van het Besluit.

Daaruit volgt dat de gevels die bedoeld worden door de huidige vrijstelling, voorzien in het artikel 29, 6° van het voornoemde arrest, enkel die van goederen zijn die niet het voorwerp zijn van een beschermingsmaatregel.

Daarentegen blijkt dat er geen enkele vrijstelling voor dergelijke handelingen en werken voorkomt in TITEL III. - BEPALINGEN DIE VAN TOEPASSING ZIJN OP GOEDEREN DIE HET VOORWERP ZIJN VAN EEN BESCHERMINGSMAATREGEL van hetzelfde besluit.

Ter herinnering, het besluit definieert het « beschermd goed » of “goed dat het voorwerp uitmaakt van een beschermingsmaatregel als volgt: *monument, geheel van onroerende goederen, landschap of archeologisch opgravingssterrein dat beschermd is of op de bewaarlijst ingeschreven staat of dat het voorwerp uitmaakt van een procedure tot bescherming of tot inschrijving op de bewaarlijst, met toepassing van titel V van het BWRO* (art. 1, 9° van het besluit);

Daaruit volgt dat de plaatsing van kabels en leidingen voor elektronische of digitale communicatie en van de aansluitingskasten die ermee verbonden zijn tegen de gevel van een goed dat het voorwerp uitmaakt van een beschermingsmaatregel van geen enkele vrijstelling geniet en dus automatisch onderworpen is aan een stedenbouwkundige vergunning.

3. Inwerkingtreding van deze omzendbrief

Deze omzendbrief vervangt die van 06 juni 2024 betreffende het principe van vrijstellingen van stedenbouwkundige vergunningen voor de plaatsing van kabels, leidingen en aansluitdozen verbonden aan een netwerk van elektronische of digitale communicatie.

Deze omzendbrief treedt onmiddellijk in werking.

Brussel, 19 juni 2024

De Staatssecretaris belast met Stedenbouw en Erfgoed,

Ans PERSOONS

Il résulte de ce qui précède que dès qu'une des conditions précitées pour les boîtes de raccordements ou les câbles n'est pas remplie, il y a lieu d'introduire une demande de permis d'urbanisme.

Cette dispense figure dans le Chapitre IX du TITRE II - DISPOSITIONS APPLICABLES AUX BIENS NE FAISANT PAS L'OBJET D'UNE MESURE DE PROTECTION de l'Arrêté.

Il s'ensuit que les façades visées par la présente dispense prévue à l'article 29, 6° de l'arrêté précité sont uniquement celles des biens ne faisant pas l'objet d'une mesure de protection.

En revanche, il s'avère qu'aucune dispense pour de tels actes et travaux ne figure dans le TITRE III - DISPOSITIONS APPLICABLES AUX BIENS FAISANT L'OBJET D'UNE MESURE DE PROTECTION du même arrêté, .

Pour rappel, l'arrêté définit le « bien protégé » ou « bien faisant l'objet d'une mesure de protection » comme tel : *monument, ensemble de biens immobiliers, site ou site archéologique classé ou inscrit sur la liste de sauvegarde, ou faisant l'objet d'une procédure de classement ou d'inscription sur la liste de sauvegarde, pris en application du titre V du CoBAT*. (art 1, 9° de l'arrêté)

Il s'ensuit que le placement sur la façade d'un bien faisant l'objet d'une mesure de protection, de câbles et conduites de communications électroniques ou numériques et des boîtes de raccordement connexes ne bénéficie d'aucune dispense et, partant, est automatiquement soumis à permis d'urbanisme.

3. Entrée en vigueur de la présente circulaire

Cette circulaire remplace la circulaire du 06 juin 2024 concernant le principe des dispenses de permis d'urbanisme pour le placement de câbles, conduites et boîtes de raccordement liés à un réseau de communication électronique ou numérique.

Cette circulaire entre en vigueur immédiatement.

Bruxelles, le 19 juin 2024

La Secrétaire d'Etat chargé à l'Urbanisme et au Patrimoine,